

ОБРАЗОВЕН КУРИКУЛУМ

2022

за вклучување на неформални пристапи
преку принципот на младинска работа во
културниот сектор

www.smr.org.mk

Музеј на град Неготино

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ОБРАЗОВЕН КУРИКУЛУМ

за вклучување на неформални пристапи преку принципот на младинска работа
во културниот сектор

АВТОРИ:

Бојана Стојковиќ, Валентина Гамбирожа Стаковиќ, Мартина Јачевска, Јелена Бобиќ, Ида Јагар, Ѓорѓи Лазов.

ПРОЕКТ:

The Melting Pot

ПОДДРШКА:

Фондација ТЕМПУС, Еразмус+ програма на Европската комисија

ПАРТНЕРИ:

Хрватска младинска мрежа (Хрватска), Погон (Хрватска), Национално здружение на младински работници – НАПОР (Србија), Галеријата на Матица Српска (Србија), Музеј на Неготино (Северна Македонија) и Сојуз за младинска работа, (Северна Македонија).

КООРДИНАТОР НА ПРОЕКТОТ:

Бојана Стојковиќ

ИЗДАВАЧ:

НАПОР – Национално здружение на младински работници,
Народног Фронта 35/28, 21000 Нови Сад, СРБИЈА

ДИЗАЈН И КОРИЦА:

Дејвид Билобрк

ГОДИНА:

2022

Музеј на град Неготино

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The image features a background of overlapping, curved bands in shades of purple and green. The top portion is white, transitioning into a light green band, followed by a darker green band, and finally a deep purple band at the bottom. The text is positioned in the lower right area of the purple band.

МОМЕНТАЛНА СОСТОЈБА

Кога се зборува за младите во Република Хрватска, не постои строга дефиниција, туку консензус дека терминот „млади“ во Република Хрватска се однесува на лица на возраст меѓу 15 и 30 години, како што е дефинирано во *Националната програма за млади за периодот 2014 година – 2017*. Ако се стремиме да ја опишеме социологијата на младите во Хрватска, тоа е сосема невозможна задача поради непостоечки податоци и истражувања на оваа специфична тема во овој момент. Меѓутоа, земајќи го предвид принципот на „генерација“ или „генерациска група“, алатка која се користи во социолошкото истражување за да се анализираат промените во погледите и контекстот на една генерација, можеме да претпоставиме дека формативните искуства на младите во Хрватска (културни, технолошки и општествени промени), како и во повеќето земји од европското опкружување, малку се разликуваат од претходната генерација (се мисли на групите над 30 години).

Следејќи го горенаведеното, националната младинска политика е регулирана од релативно новформираната (2020 година) *Централна државна канцеларија за демографија и млади* и е во нејзиниот делокруг на Одделот за млади. Централниот државен завод за демографија и млади е задолжен за предлагање и спроведување на стратешки документи, закони, акти, програми и проекти од областа на младинската политика, како и нивно следење и евалуација. И покрај тоа што младинската политика е теоретски препознаена како единствена област, во пракса таа сè уште е споделен домен со други министерства, претежно *Министерството за наука и образование* и *Министерството за труд, пензиски систем, семејство и социјална политика*. Потребите, потенцијалите и можностите на младите во изминатите години беа дефинирани со *Националната Младинска Програма 2014–2017 година*, која се сметаше за фокусна точка за младинската политика во Хрватска. Покрај тоа, Националната програма за млади не е дел од општа национална развојна политика, туку таа е замислена како посебна стратегија. Во моментот нема активни национални младински политики или закони во врска со младите. Сепак, новата Национална програма за млади (2019–2025) е во фаза на изработка од 2019 година и единствениот актуелен нормативен акт во областа на младите е Законот за советодавни одбори за млади, кој ги конципира основните аспекти на локалната младинска политика.

Кога се зборува за млади, неизбежно е да се опише состојбата на младинската работа во Хрватска.

Во Хрватска не постои официјална дефиниција за младинска работа. За прв пат беше опишана во Националната програма за млади (2014–2017) како „... збир на активности кои придонесуваат за личниот и социјалниот развој на младите луѓе (...) за развој на самодовербата и самопочитта кај младите, како и компетенциите неопходни за создавање и одржување на квалитетни лични и социјални односи. Младинската работа им нуди на младите

можности да учат и да развијат компетенции во различни области и полиња. Исто така, им овозможува на младите активно учество во општеството и во процесите на одлучување“. Соодветно, иако младинската работа има долга историја во Хрватска, младинската работа не се гледа како професија. Младинската работа е испорачана од младински организации и граѓански организации кои работат за млади, кои низ годините ја зајакнаа својата улога како застапници и партнери во процесите на креирање политики. Како резултат на тоа, младинската работа, во изминатите години, добива посилено место во рамката на младинската политика и се карактеризира со силна ориентација кон застапување за професионализација на младинската работа.

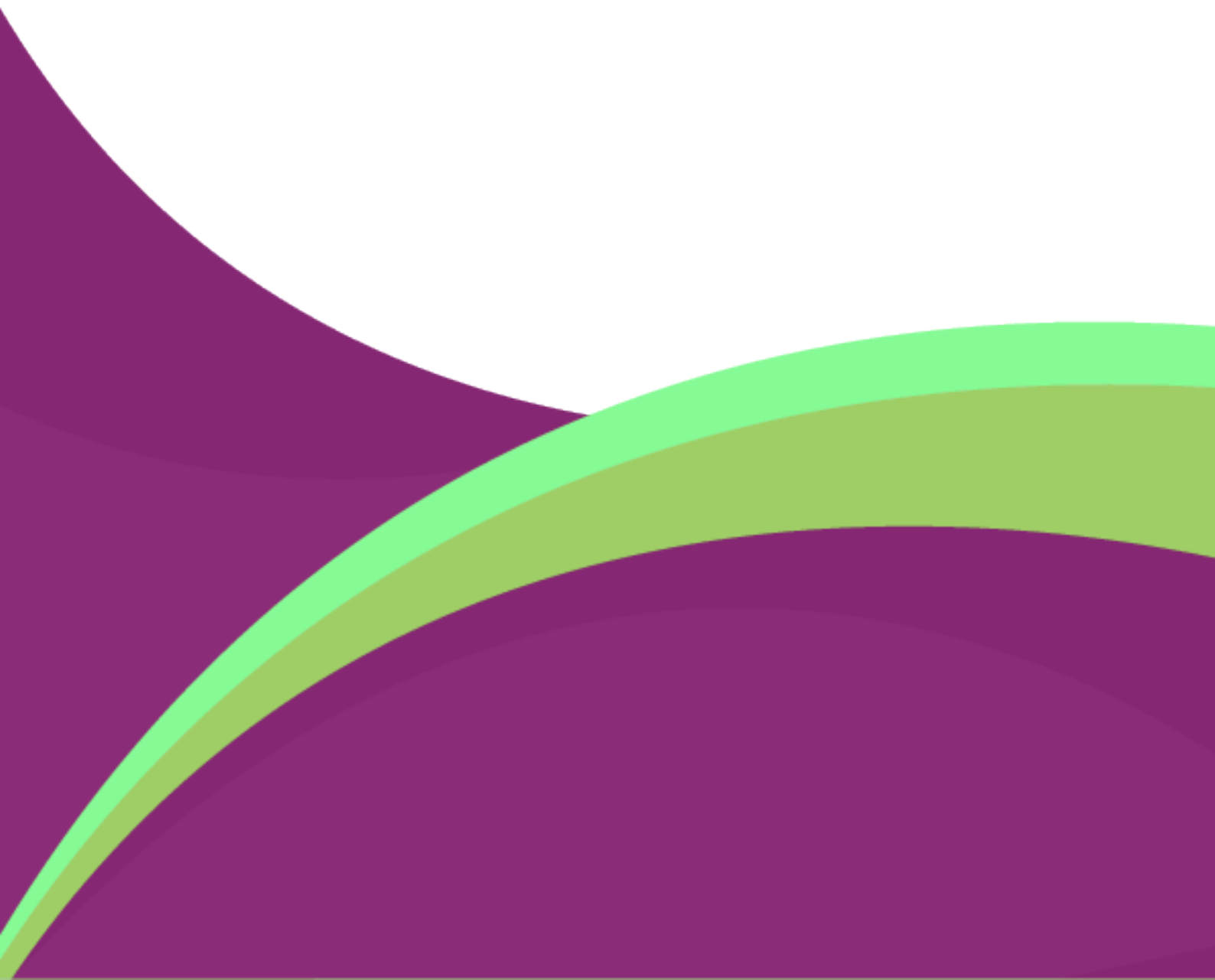
Сето горенаведено се однесува и на младинската работа во културата и културните институции. Културниот сектор навистина обезбедува активности за младите, но поради недостигот на официјално признавање и формално образование во младинската работа на државно ниво (и, следствено, во јавните културни институции) и недостатокот на знаење за принципите и методологиите на младинската работа, многу институции развиваат програми кои ги следат овие принципи и методологии, интуитивно или развиваат програми кои се засноваат на други педагошки принципи, а не нужно во согласност со пристапот на младинската работа.

Можеме да забележиме дека кога се разговара за учеството на младите во културните активности, носителите на одлуки обично се осврнуваат на прашања како што се пристапот на младите луѓе до културата или културното учество како „слободни активности“ и затоа ги исклучуваат од планирањето на политиките. Во Хрватска не постојат актуелни политики, закони или препораки во врска со младите луѓе и нивниот пристап и/или учество во културата. Од друга страна, би било неблагодарно да се зборува за младите во културата во Хрватска без да се спомене националното **Министерство за култура и медиуми**. Промовирањето на културното учество и развојот на публиката е една од целите во нивниот план за имплементација, кој се однесува и на младите луѓе и особено на млади луѓе со помалку можности. Како пример, Министерството ја спроведува националната програма „Ruk-sak pun kulture“ за поттикнување на развојот на публиката во културата и од 2020 година оваа програма е дел од редовните програми во образовните институции. Освен тоа, во **Стратешкиот план на Министерството за култура 2020–2022 година**, младите се гледаат како активни придонесувачи во развојот на културните програми, особено на локално ниво. Оваа Стратегија исто така има за цел да го поттикне читањето кај младите, ги поттикнува активностите на младински клубови, културни центри и организации кои спроведуваат културни, едукативни и креативни активности, исто како што ги поддржува младите уметници преку неколку програми и/или отворени повици.

Младите генерации се хетерогена група која дели заеднички вредности и културни симболи, но сепак се многу поврзани со нејзиниот контекст. Постојат големи разлики меѓу младите во урбаните и руралните средини,

и овие разлики треба да се набљудуваат низ различни перспективи и контексти. Најверојатно, културните институции не ги постигнуваат целите поради недостигот на информации за постоечките модели на младински култури и културни потреби што ги имаат младите луѓе и недостатокот на комуникација помеѓу актерите на различни нивоа.

Потребно е зајакнување на дијалогот меѓу јавноста и приватниот сектор и да се воспостави меѓусекторска соработка со граѓанското општество и младинските организации. Тие може да имаат исти или многу слични цели, но не се свесни за меѓусебните постапки или добри практики. Ваквиот меѓусекторски пристап би ја зајакнал соработката помеѓу различни сектори, овозможувајќи им да се справат со заедничките предизвици со кои се соочуваат и да изнајдат нови иновативни решенија. Ова може да резултира со промовирање на секторски, па дури и прекугранични соработки меѓу професионалците во младинската работа и култура, да стимулира споделување на најдобрите практики за заедничка културна трансформација и да го поттикне развојот на нови стандарди за квалитет, образовни модели, програми за обука, шеми на финансирање, и што е најважно – воспоставување соработка во политиката.

Во Северна Северна Македонија, согласно Законот за младинско учество и младински политики¹ донесен во јануари 2020 година, млади се лицата на возраст од 15 до 29 години. Во овој закон се дадени дефиниции за младинска политика, младинско учество, младинска работа и младински работници.

Националната стратегија за млади е креирана од Агенцијата за млади и спорт согласно Законот за младински политики и младинско учество. Додека го пишуваме овој курикулум, постои тековен процес за развој на нова стратегија, бидејќи таа требаше да биде завршена во рок од 18 месеци од влегувањето во сила на законот. Имплементацијата на овој закон е поделена задача помеѓу Агенцијата за млади и спорт и општините.

Сојузот за младинска работа е еден од владините партнери за спроведување на законот, во делот на формирање младински центри. Сојузот за младинска работа е основан во 2013 година како национална мрежа на организации – понудувачи на младинска работа во Северна Македонија. Во моментот, сојузот го сочинуваат 19 организации членки со долгогодишно искуство во младинска работа, младинско истражување, младинска политика, младинско учество и слично од целата земја. Сојузот за младинска работа е активен на полето на препознавање, признавање и подобрување на квалитетот на младинската работа и нејзините понудувачи, систематизација на младинската работа и поддршка на младинските работници во земјата преку создавање платформа за вмрежување, соработка и зголемување на јавното препознавање на вредноста на младинската работа. Целта на организацијата е да обезбеди призната младинска работа на национално ниво и зацврстен систем за поддршка на младите. Мисијата на СМР е да постигне признаена и стандардизирана младинска работа, да ги поддржува младинските работници и да ја подигне јавната свест за важноста на младинската работа. Неговата визија е да го поддржи признавањето на младинската работа и да изгради систем за поддршка на младите и младинските работници преку следење, оценување, унапредување и континуиран развој за да обезбеди квалитетна, ефикасна и ефективна поддршка на младите².

Националниот младински совет на Македонија (НМСМ) е сојуз на здруженија каде доброволно се регистрираат здруженија и фондации од Република Северна Македонија. НМСМ е формиран на 29 јуни 2013 година од 55 организации.

НМСМ е претставничко тело за младински организации во Северна Македонија. НМСМ обединува 51 организација, 17 младински организации, 20 организации за млади, 1 сојуз, 7 младински крила на други организации

1 <https://www.pravdiko.mk/wp-content/uploads/2020/03/Zakon-za-mladinsko-uchestvo-i-mladinski-politiki-16-01-2020.pdf>

2 <https://smr.org.mk/>

и 6 придружни членки, за промовирање и застапување за правата на македонската младина.

Членството на НМСМ е разновидно, обединувајќи организации кои работат на национално и регионално ниво, рурални и урбани средини, студентски организации, ограноци на меѓународни организации и други видови на организации. Во процесот на остварување на своите цели, НМСМ ги застапува интересите на младите во Република Северна Македонија без разлика на нивниот социјален и економски статус, пол, раса, етничко и културно потекло, политичко и верско убедување, сексуална ориентација, родов идентитет или кој било друг вид на разлика.

Од 29 ноември 2015 година, НМСМ е дел од европското семејство на младински организации наречено Европски младински форум (EYF)³.

„МЛАДИНСКА РАБОТА ПРЕТСТАВУВА ОРГАНИЗИРАМ И СИСТЕМАТСКИ ПРОЦЕС НА ЕДУКАЦИЈА И ПОДДРШКА НА АВТЕНТИЧНИОТ РАЗВОЈ НА МЛАДИТЕ СО ЦЕЛ ОСТВАРУВАЊЕ НА НИВНИОТ ЦЕЛОКУПЕН ЛИЧЕН, СОЦИЈАЛЕН И ОПШТЕСТВЕН ПОТЕНЦИЈАЛ И НИВНО АКТИВНО ВКЛУЧУВАЊЕ ВО ЖИВОТОТ НА ЗАЕДНИЦАТА“⁴

Младите во Северна Македонија најголемиот дел од слободното време го поминуваат непродуктивно. Или се пред компјутер или со врсниците на социјалните мрежи или гледаат телевизија, се дружат по кафулиња, одат на прошетки или спортуваат.

Младите немаат доволно финансиска моќ да одат на културни настани, но прашањето е:

и да имаа, дали ќе одат на културни настани или во кафулиња?

ПРЕПОРАКИ:

- Вклучување на младите во дизајнирањето на програмите на културните институции
- Децентрализација на културните настани надвор од главниот град
- Спроведување на попусти или бесплатен влез за младите на одредени културни настани
- Соработка на училиштата и универзитетите со културните институции со цел да се информираат младите за културната понуда⁵
- Национална стратегија за млади 2016–2025 година

Културата ги опфаќа мерките и активностите за подобрување на културниот живот и културната понуда за младите во Северна Македонија, која се состои од музика, театар, филмови, литература, издаваштво, сликарство, современ танц итн. има многу малку достапни податоци што ги земаат предвид младите на национално ниво⁶.

3 <http://www.nms.org.mk/>

4 <https://www.pravdiko.mk/wp-content/uploads/2020/03/Zakon-za-mladinsko-uchestvo-i-mladinskipoliti-ki-16-01-2020.pdf>

5 [http://www.progres.org.mk/progress-project/documents/5593aaabeff95_Analiza%20na%20mladinski- skite%20potrebi%20i%20mladinskoto%20organiziranje%20vo%20Makedonija_%20SEGA%20\(2010\).pdf](http://www.progres.org.mk/progress-project/documents/5593aaabeff95_Analiza%20na%20mladinski- skite%20potrebi%20i%20mladinskoto%20organiziranje%20vo%20Makedonija_%20SEGA%20(2010).pdf)

6 <https://www.sega.org.mk/images/E-Library/Strategies/NSMK.pdf>

МЛАДИНСКА РАБОТА И КУЛТУРА

Во однос на културата и младинската работа во Северна Македонија, важно е да се споменат главните документи кои се креираат и ги поврзуваат овие два сектора⁷. Тие се:

- Национална стратегија за млади 2016–2025 година ⁸
- Национална стратегија за развој на културата во Република Македонија 2018–2022 ⁹
- Стратегија за образование 2018–2025 година ¹⁰
- Стратегија за претприемачко учење во Република Македонија 2014–2020 ¹¹

Сето ова не наведува да ги третираме младите само како учесници во културната понуда и настани, а преку повикот за поддршка на акциите на Министерството за култура, како креатори на вакви настани како проекти. Сепак, преку креирањето на Националната стратегија за развој на културата во Република Северна Македонија 2018–2022 година и учеството на ГО во консултации, не се споменуваат млади луѓе како креатори на политиките или како придонесувачи во развојот на самата Стратегија.

Засега, „Нема информации за постоење на стандардизиран механизам за меѓусекторска соработка помеѓу засегнатите страни вклучени во креирањето политики во областа на културата и младите“¹². - Youth Wiki - Креативност и култура.

7 <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/republic-of-north-macedonia/8-creativityand-culture>

8 <https://www.sega.org.mk/images/E-Library/Strategies/NSEN.pdf>

9 https://drive.google.com/file/d/1gfzA76RBOTS1_A00fNn62n352E3nr8kB/view

10 <https://planipolis.iiep.unesco.org/sites/default/files/ressources/macedonia-education-strategy-for2018-2025-and-action-plan-strategija-za-obrazovanie-eng-web-1.pdf>

11 <http://ncdiel.mk/wp-content/uploads/2020/08/Macedonian-EL-Strategy-2014-2020-ENG-version-1.pdf>

12 <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/republic-of-north-macedonia/82-administration-and-governance>

Во Србија младите се на возраст од 15 до 30 години. Ова е регулирано со Законот за млади, донесен во 2014 година. Сепак, постојат различни рамки каде што овој опсег има разновидност, како што е Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, каде што ги перципира младите како луѓе до 40 години. Кога се зборува за медицинскиот систем, се нуди бесплатна медицинска нега на млади до 26 години.

По Законот за млади, Владата на Република Србија во 2010 година донесе Закон за волонтерство, како еден од механизмите за поддршка. Законот е посветен на волонтерството, но има карактеристики во однос на волонтирањето на младите, нивната улога во општеството како и регулатива во однос на надоместокот за посветеното време на волонтерите. Националната стратегија за млади (2015–2025) усвоена од Министерството за млади и спорт¹³ предложи 9 цели со акциониот план, ставајќи ги младите и системите за поддршка во фокусот. Покрај тоа, Министерството за млади и спорт понуди финансиска поддршка преку отворени повици. Во Стратегијата Културата и активното младинско учество во креирањето културни содржини беа препознаени како една од конкретните цели.

Во моментот, постојат три столба кои го поддржуваат развојот на младинската политика и младинската работа во Србија: Националното здружение на младински работници (НАПОР)¹⁴, Националниот младински совет на Србија (КОМС)¹⁵ и Националната асоцијација на канцеларии за млади (НКЗМ)¹⁶. Националниот младински совет на Србија е исто така најнезависното претставничко тело на младите во Србија. Работата на структурите е во корелација со Националната стратегија за млади (2015–2025) и акциониот план. На локално ниво, постојат младински канцеларии кои исто така ги поддржуваат младите во креирање локални младински планови и имплементација како и развој на меѓусекторска соработка.

Како дополнителен систем за поддршка, Младинскиот совет е формиран во 2014 година. Структурата собира претставници на државни органи, претставници на покраинското тело одговорно за млади, заеднички претставници на националните совети на националните малцинства, претставници на канцеларии за млади, истакнати експерти и младински претставници. Претседавач е актуелниот министер за млади и спорт – Вања Удовиќиќ. Главната цел на Советот е да има севкупна слика за развојот во младинската политика и да ги усогласи активностите и процесите. Една третина од членовите се млади луѓе, што обезбедува нивниот глас да се слуша и младите да се перцепираат како соработници, а не само како целна група. Иако постојат документи, тела и младински организации, потребно е и подобрување како и лобирање за повеќе можности и средства

13 <https://www.mos.gov.rs/>

14 <http://www.napor.net/sajt/index.php/sr-yu/>

15 <https://koms.rs/national-youth-council-of-serbia/>

16 <https://asocijacijakzm.org/>

за младинска политика и младинска работа.

МЛАДИНСКА РАБОТА ЌЕ ЗНАЧИ ТАКВИ МЛАДИНСКИ АКТИВНОСТИ ОРГАНИЗИРАНИ ОД И ЗА МЛАДИ, КОИ СЕ ЗАСНОВАНИ НА НЕФОРМАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ, СПРОВЕДУВАНИ ВО СЛОБОДНОТО ВРЕМЕ НА МЛАДИТЕ И СЕ ПРЕЗЕМА СО ЦЕЛ ПОДОБРУВАЊЕ НА УСЛОВИТЕ ЗА ЛИЧЕН И СОЦИЈАЛЕН РАЗВОЈ НА МЛАДИТЕ, СПОРЕД НИВНИТЕ ПОТРЕБИ ВО КОИ МЛАДИТЕ УЧЕСТВУВААТ ДОБРОВОЛНО. (ИЗВЕСТУВАЊЕ)

Младинската работа во Србија најмногу се практикува во граѓанските организации. Главниот актер кој ја застапува младинската работа во Србија е НАПОР – Националното здружение на младински работници. Во изминатите 10 години, НАПОР се залагаше за вокација, признавање на младинската работа и младинските работници, разви стандарди за обезбедување квалитет на младинските програми и вложи напори да биде препознаен на национално и европско ниво како клучен чинител во развојот на младинската работа во Србија.

Младинската работа вклучува различни методи од креативниот сектор како што се театарски техники, анимирани филмови, раскажување приказни, цртежи итн. Постои соработка помеѓу младинските сектори и поединци од културните институции преку различни проекти.

Од друга страна, кога се зборува за културниот сектор и за препознатливоста на младите во него, видливи се напорите во последните години да се вклучат младите како креатори на програми и да се слушнат нивните потреби. Сепак, сè уште постои јаз меѓу програмите и вклученоста на младите. Програмите на културните институции не одговараат целосно на потребите на младите како што е пожелно. Понудените програми не го поддржуваат целосно активното учество на младите луѓе и им даваат можност да бидат кокреатори на програмите. Младинската работа, пак, има силна страна во работата со младите, што може да ја пополни празнината во културните институции. Работејќи заедно тие би можеле да отворат повеќе простори за младите, да им понудат простор за создавање и развој на критичко размислување. Ова ќе ја зајакне меѓукултурната соработка и ќе придонесе за систематска грижа за младите.

The background features a large, sweeping curve that starts from the top left and extends towards the right. The area below this curve is filled with a dark purple color, overlaid with a faint, repeating pattern of lighter purple circles. The area above the curve is white.

ВОВЕД

Програмата за обука е изградена како резултат на потребата за меѓусекторска соработка, подобро разбирање на принципите на младинската работа и неформалното образование и како да се подобрат услугите за младите во рамките на културниот сектор. Во изминатите години и двата сектора, младите и културата, вложија напори да ги задоволат потребите на младите и креираа програми кои активно ќе ги вклучат младите. Пандемијата COVID-19 затвора многу програми што ги спроведуваат културните институции и младинските организации, но, од друга страна, ја поттикнува соработката и им овозможува на двата сектора да размислуваат надвор од рамката. Програмата за обука нуди различни пристапи во работата со млади меѓу две полиња и обид да се комбинира со цел да се вклучат повеќе млади луѓе. Програмата за обука има за цел да ги развие капацитетите на младинските работници и културните работници кои работат со млади луѓе за да ги разберат различните пристапи и принципи во работата со млади луѓе и да ја зголеми меѓусекторската соработка придонесувајќи за создавање заеднички програми и активности со цел да се поддржи личен и професионален развој на младите.

Младинската работа им нуди на младите интерактивно учество, развој на критичко размислување и го поддржува нивниот социјален и професионален развој. Младинската работа треба да биде организирана и континуирана за да може да се набљудуваат промените и да се поддржуваат младите во нивниот развој и активност. Младинската работа треба да биде корисна за младите луѓе и заедницата; затоа, сите активности треба да се креираат во соработка со младите и врз основа на нивните потреби.

Во моментот во Србија, Северна Македонија и Хрватска, младинската работа е во развој и има различни иницијативи. Иако младинската работа е препознаена како занимање во Србија и Северна Македонија, сè уште има чекори што треба да се завршат за да се постигне признавање. Од друга страна, бидејќи младинската работа може да се имплементира на различни полиња во кои се вклучени млади луѓе, партнерите сакаат да ја поврзат својата експертиза и да понудат можност за развој на вештини и знаења за подобрување на капацитетите на двата сектора (младинскиот и културниот сектор).

Има одредени релевантни искуства каде културниот сектор ги вклучува младите во нивните активности во Србија. Како дел од нивните изложби, културните институции нудат различни едукативни работилници. Недостаток е што програмата е краткорочна и тие се соочуваат со тешкотии/предизвици во пронаоѓањето на вистинските алатки за да се создаде долгорочна програма за и со младите. Одговорот за креирање на вакви долгорочни програми може да биде во младинската работа. Затоа, на културниот сектор му недостигаат знаења и вештини за креирање долгорочни програми со млади, што е основа на младинската работа. Според примерите од културните институции кои се партнери во овој проект, тие покажуваат волја и настојуваат активно да ги вклучат младите во креирањето на содржината, да ја изградат публиката и да бидат поотворени кон заедницата, младинската работа може да одговори на ова прашање. Од друга страна, младинските работници ќе имаат корист од информациите

од областа на културата и уметноста, ќе допрат до млади луѓе од различно потекло, различни интереси и ќе го поддржат развојот на естетските компетенции.

Со младите во фокус, меѓусекторската соработка е важна. На крајот, двата сектора се трудат да обезбедат квалитетни младински услуги кои даваат можности за развој на младите и со заедничка работа тоа може да се подобри и да се обезбеди континуирана работа. Во овој “melting pot”, младински и културен сектор, младинската работа носи континуирана работа на личниот и социјалниот развој на младите; културниот сектор ја доближува културата до младите и придонесува за развој на естетските компетенции.

**ПРОГРАМА
ЗА ОБУКА**

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОБУКА

Програмата за обука има за цел да ги развие и зголеми капацитетите на младинските работници и културните работници да ги разберат различните пристапи и принципи преку испреплетување на нивната работа. Ваквата меѓусекторска соработка ќе ја зајакне соработката помеѓу различните културни и младински сектори, со цел да им помогне да се справат со заедничките предизвици со кои се соочуваат и да најдат иновативни нови решенија. Со други зборови, гледаме пораст на меѓусекторска соработка која ќе ја имплементира различноста на перспективите и ресурсите за заедничко решавање на општествениот проблем и постигнување заедничка цел: да ги инспирира младите луѓе да бидат активни потрошувачи на културата преку квалитетен пристап на младинска работа.

Со цел да се поддржи личниот и социјалниот развој на младите преку културни програми и да се вградат методи и пристапи за младинска работа во културна институција, оваа обука нуди различни информации и добри практики кои можат да се користат во идната работа. Зголемената меѓусекторска соработка и создавањето заеднички програми и активности ќе ја решат потребата од соработка со цел да се инспирираат младите да бидат активни консументи на културата преку квалитетен пристап на младинската работа.

Главната цел на програмата за обука е да ги развие и зголеми капацитетите на младинските работници и културните работници за разбирање на различните пристапи и принципи во двата сектора и зголемување на меѓусекторската соработка во креирањето на заеднички програми и активности кои го поддржуваат личниот и социјален развој на младите и да ги инспирира да бидат активни консументи на културата, со цел да се промовира активно вклучување и сопственост на младите во планирањето и создавањето културни содржини за млади.

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ОБУКАТА

- развивање на знаењето и подобро разбирање на младинската работа и работата со млади луѓе во културните институции културни принципи
- развивање способност за препознавање на потребите на младите во заедницата со цел да се создадат заеднички акции засновани на неформално образование
- развивање на вештини за проценка на потребите и целите за учење на младите во однос на културата, дизајнирање и реализација на културни програми кои одговараат на тие потреби и цели.
- развивање на капацитетот на младинските работници и културните работници да работат со различни групи млади луѓе со помалку можности, поттикнувајќи социјално вклучување, солидарност и кохезија
- подигање на свеста за меѓусекторската соработка и нејзината важност за поддршка на младите во нивниот личен развој и нивно вклучување во планирањето на културните програми со цел да се создадат содржини погодни за младите.

РЕЗУЛТАТИ:

- Учесниците на обуката ќе ги разберат релевантните културни информации (јавна култура, независна/андерграунд културна сцена, потрошувачка култура, култура на слободно време, музичка култура, дигитална култура итн.) и принципите на работа во културните сектори;
- Учесниците на обуката ќе ги разберат основните принципи на младинската работа и ќе знаат како да имаат попроактивна улога во прашањата поврзани со активното учество на младите во културниот живот;
- Учесниците ќе развијат вештини за креирање заеднички акции засновани на неформално образование, ќе научат нови алатки и методи за спроведување и оценување на активното учество во културниот живот на младите;
- Учесниците ќе научат како да се осврнат на специфичните интереси на младите во областа на културата;
- Учесниците ќе развијат капацитет да работат со различни групи млади луѓе со помалку можности, поттикнувајќи социјално вклучување, солидарност и кохезија;
- Учесниците ќе можат да ги мотивираат младите да станат активни учесници во областа на културата и да станат креатори на уметности користејќи различни алатки и методи;
- Учесниците ќе ја зголемат нивната свест за меѓусекторската соработка и нејзината важност.

ПОСТИГНУВАЈЌИ ГО ГОРЕСПОМЕНАТОТО, ОЧЕКУВАМЕ УЧЕСНИЦИТЕ ДА НАПРЕДУВААТ И ДА ГИ РАЗВИВААТ СЛЕДНИТЕ ВЕШТИНИ:

- Вештини за примена на основните неформални пристапи и принципи со цел да се понуди поинтерактивен и поангажиран културен живот кој промовира младинска сопственост на културни содржини;
- Фасилитирање на индивидуалното и групното учење во културна средина;
- Дизајнирање и испорака на културни програми кои одговараат на потребите на младите, истовремено избирајќи соодветни методи и оценувајќи ги потребите и целите за учење на младите;
- Иницирање и поддршка на саморефлексија за процесот на учење и иницирање критичко размислување кај младите;
- Да се умее да се идентификува најсоодветниот евалуативен пристап во однос на потребите на младите и целите на активноста;
- Создавање безбедни, мотивирачки и инклузивни средини за учење за поединци и групи, особено за млади луѓе со помалку можности;
- Развивање на инклузивни, позитивни, неосудувачки односи и средина за учење и поддршка на саморефлексијата во процесот на младите луѓе;
- Развивање на соработка, етика и сигурност во работата на главните актери стекнати преку процесот на учење и подобро разбирање на младинската работа и културната работа за подобрување на вклученоста на младите во процесите и активностите што им обезбедуваат развој.
- Подобрување на вклученоста на младите во процесите и активностите кои им обезбедуваат личен и професионален развој.

МЕТОДОЛОГИЈА

Програмата за обука им дава можност на учесниците да стекнат знаења, вештини и ставови од двата сектора – младите и културата. Во текот на имплементацијата, методологијата треба да биде развиена и усвоена од обучувачите. Обуката содржи теоретски и практични делови и желбата е да се направи преку неформален пристап со користење на различни алатки за активно вклучување на учесниците. Обучувачите треба да имаат искуство во спроведување на едукативни обуки, следење на процесот на учење на учесниците и знаење за тековната меѓусекторска соработка.

Часови на обука: 40 часа работа со физичко присуство и 20 часа онлајн работа

ЦЕЛНА ГРУПА

Целна група се луѓето вклучени во младинската работа и културните институции кои работат директно со младите. Тие веќе треба да имаат одредено искуство во работата со младите и подготвеност да ги развијат своите вештини и знаења. Генерално, целните групи се:

- Младински работници
- Вработени во културни институции кои работат со млади

ЛИТЕРАТУРА ЗА ОБУКАТА (ЛИСТА НА РЕСУРСНИ МАТЕРИЈАЛИ ЗА УЧЕСНИЦИТЕ)

- A Competence Model for Participants to Work Internationally, JUGEND für Europa/SALTO Training and Cooperation; Germany, 2016.
- Youth work, Council of Europe, <https://www.coe.int/en/web/youth/youth-work>
- Youth work, EU-CoE youth partnership <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youthpartnership/youth-work>,
<https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/90268416/088021+SRP+Youth+Work+Essentials.pdf/3699e69b-261d-b677-03c3-7abea1c5f730>
- Ethics in youth work, Code of an ethical issue, <http://www.napor.net/sajt/images/Dokumenta/Etiki-kodeks-u-omladinskom-radu.pdf>
- Tools, a publication for working in the field of youth - <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/publications>
- SALTO YOUTH Publications, <https://www.salto-youth.net/tools/publications/>
- Culturally-Competent Youth Work: Good Practice Guide, Centre for Multicultural Youth; Australia, 2015., <https://www.cmy.net.au/resource/culturally-competentyouth-work/>
- YouthWiki Creativity and Culture, The Republic of North North Macedonia, <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/republic-of-northNorthMacedonia/8-creativity-and-culture>
- Different tools for activities with young people - <https://www.salto-youth.net/tools/toolbox/>
- Culture and Youth Development, United Nations Inter-Agency Network on Youth Development, <https://www.un.org/esa/socdev/documents/youth/fact-sheets/youth-cultureasavector.pdf>

РЕСУРСИ ИСКОРИСТЕНИ ЗА ОВОЈ ДОКУМЕНТ:

- Law of youth participation and youth policies, 16.01.2020, Skopje, <https://www.pravdiko.mk/wp-content/uploads/2020/03/Zakon-za-mladin-skouchestvo-i-mladinski-politiki-16-01-2020.pdf>
- National Youth Strategy, Skopje, North North Macedonia, January 2016, <https://www.sega.org.mk/images/E-Library/Strategies/NSMK.pdf>
- “Youth Trends in Republic of North Macedonia” Cyril and Methodius, Institute for Sociological and Political-Legal Research; Skopje, North North Macedonia, 2014
- “Analysis: Youth needs and youth organization in the Republic of North Macedonia”- “Research on youth trends in Republic of North Macedonia”, Coalition of youth organizations SEGA; Prilep, North North Macedonia 2010
- ACCESS OF YOUNG PEOPLE TO CULTURE FINAL REPORT, EACEA/2008/01 (OJ 2008/S 91-122802), Interarts; Spain, 2008.
- Cultural and creative sectors in post-COVID-19 Europe - Crisis effects and policy recommendations, Policy Department for Structural and Cohesion Policies Directorate-General for Internal Policies PE 652.242 – European Parliament, CULT Committee; Belgium, 2021.
- Culturally-Competent Youth Work: Good Practice Guide, The Centre for Multicultural Youth, Australia; 2015.

